

SOCJOLOGIA NARODU I STOSUNKÓW ETNICZNYCH

FAKULTET II-III ROK SOCJOLOGII

ROK AKADEMICKI 2018/19, SEMESTR LETNI, 30H WY, 2 PKT ECTS

DR ARTUR WYSOCKI

ZAKŁAD SOCJOLOGII OGÓLNEJ I BADAŃ NAD MIGRACJAMI

INSTYTUT SOCJOLOGII UMCS

Warunki zaliczenia

- zaliczenie na ocenę
- **obecność** na wykładzie obowiązkowa
 - 5,0 – do 1 nb.
 - 4,5 – 2 nb.
 - 4,0 – 3 nb.
 - 3,5 – 4 nb.
 - 3,0 – 5 nb.
- plusy za **aktywność**
- praca zespołowa (3-4 osoby) – **projekt** – 5 stron znormalizowanych + bibliografia (wydruk + prezentacja na zajęciach – 15 min.)

Temat projektu:

- *Wybrana mniejszość narodowa, etniczna, językowa w Polsce*
- 1) **rys historyczny**
- 2) **podstawowe dane demograficzne i instytucjonalne,**
- 3) **relacje z polską większością**
- do wyboru: mniejszość białoruska, mniejszość ukraińska, mniejszość żydowska, mniejszość niemiecka, Romowie, Tatarzy polscy, Ślązacy, Kaszubi

- **Konsultacje, p.135**

- wtorki 11.00-12.00
- środy 11.00-12.00
- artur.wysocki@poczta.umcs.lublin.pl

- **Ogólny opis przedmiotu**

Kurs poświęcony jest prezentacji dorobku socjologii narodu i socjologii stosunków etnicznych. Krytycznemu omówieniu zostaną poddane takie tematy jak: problemy definicyjne w określaniu narodu, grupy etnicznej i mniejszości oraz ich uwikłanie w konsekwencje prawno-polityczne, dyskursy etniczności, historyczne i współczesne odmiany wspólnot narodowych i procesów narodotwórczych, nacjonalizm czy współczesne przejawy stosunków etnicznych

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Wiedza:

- Student wie, co to jest naród, grupa etniczna, nacjonalizm, etniczność, mniejszość narodowa, etniczna, językowa.
- Student zna podstawowe typologie narodów.
- Student zna podstawowe rodzaje, przejawy i konsekwencje współczesnych stosunków etnicznych.

Umiejętności:

- Student potrafi ocenić problemy związane z upolitycznieniem dyskursów etniczności i narodowości.
- Student potrafi wskazać zasadnicze własności odmiennych procesów narodotwórczych w Europie.

Kompetencje:

- Student postępuje zgodnie z zasadami tolerancji i godności wobec osób i grup o odmiennych cechach kulturowych i tożsamościach.
- Student jest wrażliwy na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i nierówności na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych i wyznaniowych.

TEMATYKA WYKŁADÓW

1. Etniczność, grupa etniczna, narodowość, naród – problemy definicyjne
2. Powstanie narodów – prymordialiści i historycyści oraz naturaliści i konstruktywiści
3. Typologie narodów – między wspólnotą kulturową a wspólnotą polityczną
4. Procesy narodotwórcze – kto i z czego konstruuje naród?
5. Naród a państwo
6. Tożsamość i tradycja narodowa
7. Stereotypy i uprzedzenia narodowe
8. Mniejszości narodowe i etniczne oraz ich ochrona
9. *Prezentacje projektów*
10. Nacjonalizm
11. Nacjonalizm w Europie Środkowej i Wschodniej w XX i XXI w.
12. Stosunki etniczne – od dialogu do konfliktu
13. „Etniczność sp. z o.o.”
14. Naród a wojsko i sport
15. Naród i grupy etniczne w dobie globalizacji – teraźniejszość i przyszłość

ZALECANA LITERATURA

- M. Budyta-Budzyńska, *Socjologia narodu i konfliktów etnicznych*, PWN, Warszawa 2010.**
- J. Mucha, *Stosunki etniczne we współczesnej myśli socjologicznej*, PWN, Warszawa 2006.
- J. Kurczewska, *Naród*, w: *Encyklopedia socjologii. Tom 2*, Oficyna Naukowa, Warszawa 1999.
- A.D. Smith, *Kulturowe podstawy narodów*, Wyd. UJ, Kraków 2009.
- J. Kiliński, *Wspólnota abstrakcyjna. Zarys socjologii narodu*, IFiS PAN, Warszawa 2004.
- S. Fenton, *Etniczność*, Wyd. Sic!, Warszawa 2007.
- E. Gellner, *Narody i nacjonalizm*, PIW, Warszawa 1991.
- A. Kłoskowska, *Kultury narodowe u korzeni*, PWN, Warszawa 2005.
- F. Znaniecki, *Współczesne narody*, PWN, Warszawa 1990.
- S. Ossowski, *O ojczyźnie i narodzie*, PWN, Warszawa 1984.
- R. Radzik, *Między zbiorowością etniczną a wspólnotą narodową. Białorusini na tle przemian narodowych w Europie Środkowo-Wschodniej XIX stulecia*, Wyd. UMCS, Lublin 2000.
- T. Paleczny, *Stosunki międzykulturowe. Zarys problematyki*, KTE, Kraków 2005.
- J. Szacki, *O narodzie i nacjonalizmie*, „Znak” 1997, nr 3.

B. Anderson, *Wspólnoty wyobrażone. Rozważania o źródłach i rozprzestrzenianiu się nacjonalizmu*, Znak, Kraków 1997.

Eric Hobsbawm i Terence Ranger, *Tradycja wynaleziona*, Wyd. UJ, Kraków 2008.

Roger Brubaker, *Nacjonalizm inaczej. Struktura narodowa i kwestie narodowe w nowej Europie*, PWN, Warszawa-Kraków 1998.

Michael Billing, *Banalny nacjonalizm*, Znak, Kraków 2008.

Miroslav Hroch, *Małe narody Europy. Perspektywa historyczna*, ZN Ossolińskich, Wrocław 2003.

Ernest Renan, *Co to jest naród?*, Lech Zdybel (red.) *Być w narodzie. Szkice o idei narodu, narodowej kulturze i nacjonalizmie*, Wyd. UMCS, Lublin 1998.

Marek Waldenberg, *Narody zależne i mniejszości narodowe w Europie Środkowej i Wschodniej*, PWN, Warszawa 2000.